

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpata Tomașciuc Violetta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2020, în cauza penală în privința inculpatei

Tomașciuc Violetta xxx, născută la xxx, originară și domiciliată în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.09.2019 - 17.10.2019;

Instanță de apel: 09.07.2019 - 06.07.2020;

Instanță de recurs: 01.10.2020 - 18.11.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 17 octombrie 2019, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală*, Tomașciuc Violetta a fost recunoscută vinovată și condamnat în baza art. 187 alin. 2 lit. b), f) Cod penal, la 3 ani 5 luni închisoare, fără amendă, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

Acțiunea civilă a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul lui Tomașciuc Violetta în beneficiul lui Strătilla Valentina suma de 4 500 lei, cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt* că, la data de 21.06.2019, aproximativ la ora 14:50, împreună și de comun acord cu o altă persoană, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și admițând în mod conștient survenirea acestora, împărțind în prealabil rolurile între ei, în timp ce se aflau în ghereta de fructe și legume amplasată pe adresa str. Igor Vieru 15 mun. Chișinău, Tomașciuc Violetta a sustras din geanta cet. Strătilla Valentina portmoneul acesteia pe care a încercat să-l transmită lui Ursu Vladimir, moment în care au fost observați de victimă, însă pentru a-și duce intenția până la capăt, Tomașciuc Violetta a sustras în mod deschis mijloace bănești în sumă de 4 500 lei din portmoneu, după care

ambii au părăsit locul comiterii faptei în direcții opuse, în rezultat cauzând victimei o daună materială considerabilă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *în drept*, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. 2 lit. b), f) Cod penal.

3. Inculpata a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, pedeapsa penală stabilită este prea aspră, de cele comise se căiește și este de acord să restituie prejudiciu material cauzat părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2020, a fost admis apelul, casată parțial sentința, în partea termenului de executare și pronunțată în această parte o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în conformitate cu art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, termenul pedepsei se reduce cu 99 zile.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, audiind participanții prezenți, examinând materialele cauzei penale, consideră apelul ca fiind nefondat și pasibil de admis din alte motive, iar sentința urmează a fi casată parțială, în partea ce se referă la termenul de executare.

Instanța de apel a stabilit că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpata Tomașciuc Violetta a săvârșit infracțiunea imputată ei. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, iar acțiunile inculpatei au fost corect calificate de către prima instanță prin prisma art. 187 alin. (2) lit. b) și f) Cod penal, jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cu trimitere la prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod de procedură penală, instanța de apel a notat că, prima instanță corect și întemeiat i-a aplicat inculpatei, pedeapsa în mărime de 3 ani și 5 luni închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, ținând cont și de faptul că inculpata a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Codul de procedură penală.

La fel, instanța de apel a reținut că, pedeapsa stabilită inculpatei de prima instanță va atinge scopul legii penale, va restabili echitatea socială, va corecta condamnată și va preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea condamnatei, cât și din partea altor persoane, motiv pentru care, analizând temeiurile nominalizate în raport cu motivele invocate în apelurile apărării, instanța de apel a constatat că acesta nu își găsește confirmarea la judecarea apelului declarat, neexistând motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul casării

hotărârii contestate în partea individualizării și stabilirii pedepsei principale, or, nu se atestă nici o premisă pentru a aplica față de Tomașciuc Violetta prevederile art. 90 Cod penal.

În altă ordine de ide instanța de apel a menționat că, la calcularea pedepsei închisorii pentru executare, urmează să rețină că, conform art. 385 alin. (5) Codul de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Potrivit materialelor cauzei, se constată că, Tomașciuc Violetta, s-a aflat în arest preventive de la 19 august 2019 până la 17 octombrie 2019, fiind deținută în Penitenciarul nr.13 – Chișinău.

Totodată, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05-11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat, că în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale și igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient și totodată fiind suprapopulate. Accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. De asemenea, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova să sporească eforturile, în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

În contextul dat, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat, că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, inclusiv Penitenciarul nr. 13-Chișinău, sunt într-o stare deplorabilă și ar putea fi calificate ca condiții inumane și degradante.

Astfel, în baza constatărilor indicate supra, instanța de apel a constatat în privința lui Tomașciuc Violetta încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, motiv din care va reduce din pedeapsa definitivă numită prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 17 octombrie 2019, lui Tomașciuc Violetta de 3 ani și 5 luni închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, arestarea preventivă, conform prevederilor art. 385 alin. (5) Codul de procedură penală, calculându-se două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, reducând pedeapsa închisorii cu 99 zile pentru perioada deținerii în stare de arest preventiv - de la 19 august 2019 până la 17 octombrie 2019.

5. Inculpata, a contestat cu recurs ordinar hotărârile, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate cu aplicare prevederilor art.90 Cod penal sau amendă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, eliberând-o din detenție în anul 2018, a văzut că fiica ei care este dependentă de droguri nu îngrijea de copiii ei și

nu-i hrănea. De la început a vrut și a căutat un post de lucru bine plătit ca să poată întreține nepoții, unde se adresa cu cererea de a fi angajată peste tot îi comunicau că a fost condamnată și nu o primeau la lucru. Foarte mult își dorește să fie eliberată de Curtea Supremă de Justiție în baza art. 90 Cod penal, pentru a fi alături de fiică și nepoți, pentru a nu admite ca nepoții să ajungă la internat sau la casa de copii cum a fost și ea.

A specificat că, dorește să demonstreze că nu va încălca legea penală și nici contravențională, se căiește în ceia de ceia ce a făcut și cum a procedat.

6. Asupra recursului declarat, a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece soluția primei instanțe menținută de instanța de apel, referitor la categoria și mărimea pedepsei, este conformă prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75, 76 - 78, 385 alin. (5) Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal reține că recurenta critică decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei, temeiul pentru recurs care este prevăzute la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, Colegiul penal menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatei pentru infracțiunea săvârșită, prima instanță cât și instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75, 78 Cod penal, totodată ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, de motivul acesteia, scopul de cupiditate, de personalitatea inculpatei care la evidenta medicului narcolog și psihiatru nu se află, anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, nu și-a schimbat atitudinea față de valorile ocrotite de legea penală, prejudiciu pe care nu la recuperat părții vătămate, precum și, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, și anume drept circumstanță atenuantă a reținut că – regretă cele comise, iar ca circumstanță agravantă a reținut - comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare.

Totodată, Colegiul penal menționează, că instanțele ierarhic inferioare la emiterea hotărârilor au ținut cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

La fel, Colegiul penal amintește că, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea în cursul procesului.

Astfel, aplicarea suspendării condiționate a pedepsei nu este un drept al inculpatului, ci o prerogativă a instanței de judecată care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În acest context, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de recurentă în cererea de recurs, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu

gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Colegiul penal apreciază drept neîntemeiate cerințele recurente că, dacă nu vor fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa penală cu amendă. În aceeași ordine de idei reține că, însăși inculpata în propriu recurs, indică că motivul comiterii infracțiunii a fost starea familiară gravă, fiind nevoită să fure pentru a hrăni nepoții, astfel este irațional de a aplica pedeapsa cu amendă reieșind din situația financiară a inculpatei și din prevederile art. 4 Cod penal, *”Legea penală nu urmărește scopul cauzării de suferințe persoanei sau ducerii la faliment,,.*

În consecință, Colegiul penal opinează că, argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite judecătii, instanța de apel și-a motivat just soluțiile adoptate, pedeapsa aplicată inculpatei fiind individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale - de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni de către inculpat și alte persoane, fapt ce determină incontestabil concluzia de inadmisibilitate a recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpata Tomașciuc Violetta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2020, în cauza penală în privința lui *Tomașciuc Violetta xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 17 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena